

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul parohii cl. I 100.000 Lei
pe un an: „ cl. II 80.000 Lei

parohii cl. III 60.000 Lei
particulari . . . 60.000 Lei
în străinătate 150.000 Lei

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

EVA ȘI MARIA

Cronologia istorică ne obligă la o astfel de succesiune, ierarhia morală însă așează pe Maria dincolo de începutul adamitic, de eden, prin potențialul neobișnuit de valori ce-a sălășluit și a mărturisit aceasta. Deci titlul nostru comportă o conversiune morală: Maria și Eva.

Amândouă au fost femei. Au gustat din darurile și grația divină. Eva fiind prima faptură născătoare de oameni, iar Maria Nazarineanca unica născătoare de Dumnezeu. Amândouă au avut un rol sublim de împlinit, cea dintâi (Eva) trebuia să urmărească în viața ei crearea modelului de femei: virtute și dăruire, care să fie păstrat și urmat de toate celelalte urmașe. Maria a avut asemenea minunata chemare de a fi „vas întrupării“.

După alt criteriu, Maria prin naștere este mai puțin dăruită decât soția protopărintelui neamului omenesc, deoarece ea este un produs al ființei căzute pe când Eva era o creație primordială a divinității.

Totuși Eva și Maria sunt două opoziții, coordonate polare între care se pot încadra toate ființele feminine de totdeauna. Prin viața lor, cele două extreme nu au puncte de mănecare și veacurile desăvârșesc pe cea din urmă, pe cât întunecă pe cea dintâi.

Eva și Maria sunt cele două modalități ale ființei umane în calea liberei deveniri spre mântuire și păcat. Eva și Maria sunt două începuturi: începutul păcatului și răscumpărarea desăvârșirii, prin virtute. Eva și Maria sunt de veacuri reprezentate prin cuceririle virtuții și ingenuncherile păcatului.

Judecând în lumina contemporană păcatul Evei și posibilitatea lui de a se repeta de către urmașele ei, fără răutate, trebuie să confirmăm că, dacă s'ar da din nou condițiunile păcatului original, el s'ar repeta aidoma în cel puțin 50 % din exemplarele femeilor contemporane.

Și aceasta pentru câteva banale motive: cultura și civilizația au dezvoltat sau a sus-

ținut pentru femeile veacurilor fie o șerbie lipsită de logică, fie o adulație lipsită de o ordine morală. Splendida noastră tovarășă de viață, femeia, s'a copt între extremele întunericii robiei ei casnice și între falsa stare de adorare din epoca modernă. Mai mult, femeia tuturor veacurilor, fără a fi prin destin mai mică sau mai mare decât noi, este crescută între extremele atitudinilor și prin aceasta necunoscând adevărul este și o victimă a societății.

(Considerentele practice sunt însă dincolo de cadrul și caracterul acestei reviste și ori cât de ispititoare ar fi, trebuie părăsite. Lipsa unei publicații de cultură cum a fost „Viața Ilustrată“, „Gând Românesc“, „Symponision“ etc., unde s'ar fi putut debata astfel de probleme se resimte cu consecințe dezastruoase în toată Țara de Nord. Pentru că a venit vorba de aceste reviste, adevărate comori ale Transilvaniei, sfătuim și pe această cale pe iubii noștri cititori să se gândească și să ne scrie dacă ar voi că prea frumosul crainic de altă dată „Viața Ilustrată“ — să le bată din nou la ușă).

Indiferent de aspectul contemporan al problemei, Eva și Maria reprezintă două poziții înaintea vieții și prin aceasta două atitudini: Eva reprezintă dorința de desăvârșire prin sine; Maria, dorința de a se împlini desăvârșirea dată prin urmarea chemării divine.

Eva este liberă față de virtute și față de păcat, Maria este supusă legii și în drumul desăvârșirii ei divine lipsită de posibilitatea păcatului. Eva este biruitoare sau învinsă în calea încercărilor sale, Maria este temeinic situată prin virtute în ceata biruitorilor până la ipostaza desăvârșirii sau a necunoașterii păcatului.

Eva strălucește și apune, Maria luminează totdeauna.

Omul adamitic și femeia lui Eva caută echilibru, și din dorința de a-l găsi încearcă extremele, ca pe unele din posibilitățile naturale ale ființei.

Nimeni, nici chiar cei mai mari biruitori, morți în culmea puterii — n'ar nega că ar fi schimbat toată gloria bazată pe forță și susținută de legiuni, cu o clipă de siguranță, de echilibru cert dincolo de pozițiile materiale. Puterea este fericire pentru cei ce nu o au, ca și bogăția pentru cei săraci. Tiranul este cel mai nenorocit muritor și ultima rămă, dacă ar avea o conștiință a vieții ei n'ar schimba cu purpura imperială.

Frumusețea este o valoare relativă; obositoare sau inutilă pentru cei ce o au și o tentație, până la desechilibru, pentru cei ce o râvnesc. Dacă toate „bunurile“, sunt prin aceste constatări, valori în funcție de poziția critică ce adoptăm, sunt valori relative, se pune problema căutării unor constante, unor criterii obiective după care să judecăm și să catalogăm realitatea. În felul cum se stabilesc criteriile de judecată se definește omul — și pe latura culturii — se înfățișează viața omenirii.

În noianul multelor atitudini facem o largă despărțire, ca între apele și nisipul unei mări. Toate atitudinile pot fi reduse — în fond la două: idealism și materialism. Astfel spus lumea celor ce ispitesc viața se împarte între: I, cei ce o doresc, idealisti, sau ca atitudine: idealism și: II, cei ce o judecă și o împart după principiul limitat al materiei, socotind totul ca o formă condițională a ei, deci: amorală, aspirituală, neînsuflețită. Dacă pozițiile pot fi ușor luate, consecințele acestora sunt mult mai serioase, ducând până la cădere sau izbăvire veșnică.

Atât idealismul cât și materialismul sunt atitudini specifice umane. Ele sunt în măsură egală urmări ale păcatului, ale încălcării legii inițiale, unde nu erau nici extreme, nici antagonism.

Idealismul este o poziție activă ce s'ar putea exemplifica plastic cu o săgeată desprinsă din încordarea unui arc. Ea are sens dimensional cu bază pământului și finalitatea: bolta cerului. Este o creștere sigură către înalt, către lumina care se definește și se desăvârșeste prin siguranța gestului inițial,

„Să știe fiecare din voi să-și stăpânească vasul său întru sfințenie și cinste.“

I Tesaloniceni 4, 4.

prin profunzimea lui. Materialismul este o cuprindere a realității cu o aprinsă poftă de digere prin creier și simțuri a tot și a toate. El condiționează realitatea la posibilitatea de control; noutatea, de înțelegerea lui proprie și s'ar putea exemplifica plastic printr'o gură deschisă în formă de clește.

Fiind aceste două atitudini egal de umane, a le judeca cu atitudine sectară este o profundă eroare.

Pozițiile idealismului și ale materialismului sunt fețe, forme de manifestare ale ființei educabile și reductibile la unitate, după cum omul, trup și suflet, este o unitate cauzal dependentă de cele două structuri ale sale.

Eva și Maria, materialism și idealism sunt poziții față de viața extremistă unitare cu finalitate, fiindcă Eva și Maria au dorit deopotrivă pentru sine și pentru urmași: mântuirea.

Eva a crezut numai în forțele sale create, deci principial sumpuse forțelor creatoare, Maria a ales partea cea bună și a crezut în forțele Creatorului, urmând pe Acesta.

Eva femeia trupului a dorit pentru acesta toate; Maria a zămislit adevărul, cunoscând prin har că acesta este veșnic.

Eva a dorit necunoscutul și a obținut moartea; Maria a urmat moartea prin sacrificiul dăruirii sale și a aflat veșnica înviere a Fiului.

Eva este chip de lut, Maria chip de fericire, fiindcă tot ceea ce nu se consumă rămâne întreg, ceea ce nu se desparte rămâne în unitatea inițială, tot ceea ce se caută pe sine se află întru sine.

Eva sub acest aspect a dorit diversitatea și a năruit întregul inițial, atât pe plan fizic cât și pe plan moral.

Eva a fost, Maria există. Iată două poziții cu consecințele lor. Maria însă sub aspect veșnic este împlinirea unității — și prin aceasta împlinirea și a protoexemplarului edenic: Eva. Unitatea destrămată de păcatul Evei, este realizată prin sacrificiul Mariei, iar unitatea spirituală este asemenea împlinită de Maria.

Dacă Hristos ne-a mântuit

pe toți, Maria este aceea care a zidit mântuirea unității noastre în Dumnezeu. Dintre ființele umane este cea mai apropiată cerului.

Poziția materialismului și a idealismului celor două femei continuă a fi disputată pe plan major sau minor între urmașele lor. Nu ne interesează formula acestei dispute. Nici aspectele diversioniste, pigmentate prea mult de practicitate sau politică.

Ceeace vrem să subliniem este faptul că atitudinile: materialism și idealism, sunt re-

ductibile la unitate. Reductibilitatea, sau aducerea la stare de unitate inițială se face prin harul creștin.

Creștinismul este catalizatorul extremelor din ordinea materială și ideală a lumii. El este principiu unității și colaborării, legea lui împlinind peste văzute, cele nevăzute.

Eva s'a încreștinat și s'a mântuit prin Maria. Maria însăși s'a botezat creștină prin sacrificiu și s'a sfințit prin virtute. Iată calea!

Părintele GHEDEON

Vizita la Școala Normală de fete

În ziua de 12 Martie a. c., Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae a vizitat Școala Normală de fete, unde a asistat la o oră de religie la cl. VI.

Răspunsurile clare ale elevelor și lecția metodică a P. C. Preot I. Buna au făcut bună impresie, lucru care a și fost remarcat la sfârșit în câteva cuvinte de Prea Sfinția Sa.

În pauză, Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae a fost beneventat în cuvinte alese de Dna Braharu, directoarea Școlii, în sala de muzică, unde corul de sub priceputa conducere a Dlui Felea l-a întâmpinat cu imnul „Pre Stăpânul...”.

Cu această ocazie Dna Braharu Dir. Școlii a rostit următoarele:

Prea Sfințite Stăpâne,

Ne-ați făcut cinstea de a veni în mijlocul nostru și a ne vedea în plină muncă didactică. Ați văzut sălile noastre de clasă, neîncăpătoare pentru numărul elevelor care au venit să-și lumineze mintea, pregătindu-se pentru greaua misiune de învățătoare. Ați văzut că rănile aduse de ocupația streină și de războiu nu

sunt încă vindecate. Ați constatat însă desigur că, cu toate aceste lipsuri, elevele noastre și corpul didactic, își împlinesc datoria.

Să ne permiteți a declara, că în munca ce o desfășurăm noi n'am uitat nici o clipă îndemnul ce ne-au venit din partea Prea Sfinției Voastre, care împreună cu Prea Sfinția Sa Iuliu Hossu, ne-ați onorat cu prezența la toate manifestările noastre sărbătorești. Pilda frăției dintre cei doi Stăpâni sufletești ai românilor din Cluj, ne-au călăuzit și o păstrăm vie în inimile noastre.

Fiți bine venit în mijlocul nostru, Prea Sfințite Părinte Episcop și Dumnezeu să vă țină ani îndelungați pentru binele tuturor bunilor creștini”.

Mișcat de cuvintele pline de simțire românească și creștinească a Dnei Braharu, Prea Sfinția Sa a răspuns că se simte bine în mijlocul unei asemenea școli, împodobită pretutindeni cu icoane și candelă, pentru că are convingerea că dintr-o asemenea atmosferă nu pot ieși decât bune educatoare ale poporului nostru de mâine.

RENAȘTERE...

Odată cu topirea herminei albe, pogorite din cer să nveșminte goliciunea pământului, natura se gătește să renască.

Strălucirea soarelui, cu lumina și căldura lui, cheamă la renaștere grădinile, pădurile, văile, câmpiile, ogoarele, livezile...

Glasul de chemare, venit pe aripile primăverii, umple de flori vieții toate făpturile Ziditorului. Toți și toate se supun chemării date de supremul comandant al vieții. Izvoarele mobilizează murmurul apelor înmărmurite peste iarnă.

Merii și perii livezilor trimit la luptă mugurii treziți din somn, și-i silesc să îmbrace în straie de mireasă grădinile, colinele, viile și văile.

Munții, ca niște miri, cu pepturi în care bat inimi de oțel, își împodobesc cu pană verde pălăriile, căciulile, pletele...

Câmpiile, îmbracă cingători de foc iie de mătasă, mărgele de mărgăritar, inele de pietre scumpe, cătrinte împodobite cu fluturași, cu viorele, lăcrimioare, bujorei, ismă.

Ogoarele, neînvinse legiuni, stau pe tranșeele renașterii, neînfricate, în vânt și ploii, în călduri și sudori, zi și noapte, nemîșcate, așteptând ziua bogată în secerișul biruințelor depline, binecuvântate, cu dor dorite și'n rugăciuni cerute.

Omule!.. Omule ai lui Dumnezeu, tu ce faci?

Auzi cum strigă robii și sclavii: „Scoală-te Doamne, auzi-mă;

Trezește-ți urechea s'audă și ea glasul de chemare al Domnului spre renașterea ființei tale întregi: a trupului tău și a sufletului tău.

Trezește-ți inima să urmeze marea chemare, să pornești la luptă împotriva omului celui vechi din tine și să duci la biruință flamura neprihănită a omului celui nou.

Scutură-ți fruntea de rugina greșalelor, cu smerenie, cu post, cu rugăciuni, cu milostenie și cu iubire. Cu armele bineface-riilor, cu pocăință sădește grăunțele renașterii tale în ogorul Domnului.”

D. E. Nicoară

CONFERINȚE RELIGIOASE

Prof. Dr. Ioachim Crăciun: Religia în concepția vremurilor noi.

Prof. Dr. Romulus Cândea: Constantin cel Mare.

În cadrul Soc. Naționale a femeilor ortodoxe, F. O. R. și F. O. R. S. s'au ținut, conform programului stabilit, conferințele duminicale, în sala „V.

Pârvan” dela Universitate.

După conferința de inaugurare a P. S. S. Episcopul Nicolae (2 Martie), a vorbit Dl Prof. univ. Dr. Ioachim Crăciun dela Facultatea de Litere despre: *Religia în concepția vremurilor noi* (9 Martie).

Conferențiarul, un erudit istoric și un socialist convins, a

FOILETON

O poetă a lui Iisus

de D. STĂNILOAE

(Urmare și fine)

Suprema trăire mistică a lui Iisus e atinsă în poeziile „Ochii”, „Duh”, „Focul”, „Tu” și în „Jeosebi „Răpire”. Știm că poeta s'a ocupat cu misticul spaniol Juan dela Cruz, căruia i-a tradus opera din limba franceză. Dar nu știm să fi citit „Teologia mistică” a lui Dionisie Areopagitul și „Viața lui Moise” de Sf. Grigore de Nisa. De aceea începutul poeziei „Ochii”, care vădește o mai mare înrudire cu concepția mistică a acestor scrieri răsăritene decât cu concepția apuseană, este o ilustrare surprinzătoare a identității de trăire pe care o poate produce identitatea unei doctrine și atmosfere spirituale, chiar la distanțe de veacuri. După Dionisie Areopagitul și Sf. Grigore de Nisa, și în general după concepția ortodoxă, întunerecul divin sau teologia negativă, adică conștiința minții că toate conceptele ei sunt insuficiente pentru cuprinderea lui Dumnezeu, nu e cea mai înaltă treaptă a apropiării de Dumnezeu prin cunoaștere, cum susținea Varlaam, reprezentantul catolicismului din veacul al 14-lea, împotriva Sf. Grigore Palama, ci dincolo de ea este lumina pozitivă supraconceptuală. Numai din afară Dumnezeu e văzut, când mintea s'a ridicat până la ultima treaptă a capacității ei de a cunoaște, ca întunerec. Moise n'a rămas însă la privirea de din afară a întunerecului care ascundea pe Dumnezeu, ci, răpit de puterea dumnezească, a pătruns în lăuntru. Iar în lăuntru întunerecului era lumină. Deci când mintea nu mai privește pe Dumnezeu din afară — fie chiar din vârful puterilor ei — ci pătrunde în interiorul divin, de sigur nu prin

sine, căci singură nu mai poate face față întunerecului nici un pas, ci prin actul de răpire al lui Dumnezeu, atunci i se deschid tainele minunate ale luminii, în care Moise a văzut, pe vârful muntelui Sinai, prototipul cortului sfânt, adică pe Logosul divin, care acopere și îmbrățișează ocoțitor toate.

În poezia „Ochii” pleoapele mari acopere întâi în neguri grele tainele din adâncimea dumnezeiască a lui Iisus. Dar ele se deschid, iar când se deschid, se descopere lumina și un adânc noian de stele:

„Ridici pleoape mari de neguri grele,
Și ochii tăi luminează mi-i arăți,
O, Doamne și Stăpânul vieții mele,
Sunt ochi, purtând adânc noian de stele
Sunt ochi de foc, ce-aprind pustietăți”.

Lumina razelor ce curg din ochii divini e dragoste, e focul iubirii, în spiritul cel mai autentice răsăritean; e lumina care se aprinde din deschiderea intimităților a două ființe ce se întâlnesc personal.

Experiența extazului, în care sunt uitate toate cete dinapoi, care deschide înainte infinituri de vis, imposibil de sesizat altfel decât prin uimirea tăcerii, dominate însă de certitudinea prezenței nevăzute a lui Iisus ca „Tu”, de par'că n'ar mai fi nimic decât sufletul propriu și Iisus, e redată în poezia „Duh”.

„Prin noapte Domnul m'a chemat. Și lin,
Urcam spre culmi, pășind spre cer senin.

Pe urma mea se așterneau uitări
Adânci, ca nesfârșitul unei mări.

Comoară cu belșug de mângăeri,
În calea mea se deschideau tăceri.

Incet, chemarea sfântă mi-a deschis,
Prin noapte, largă parte de vis!

În juru-mi stelele clipiră moi,
Și-am înțeles aiunși, că suntem doi.

Ce-a fost apoi, eu n'aș putea să spui,
Dar am văzut în umbră fața Lui.”

Iubirea e simțită la început ca o fiacără ce arde, pe urmă devine ca un foc liniștit ce crește din amândoi, deveniți una. E liniștea supremă, e sentimentul de odihnă nesfârșită care-l cuprinde pe cel ce s'a întors „acasă”, adică s'a regăsit la sânul ființei iubite:

„O clipă, flăcările m'au durut...
Ardea pe mine haina mea de lut.
Iubirea pălpăi și dreapt' apoi,
Crescu foc liniștit de rug, din noi.

Nu mai simțeam nici bucurii, nici dor,
Urcam acum ușor, tot mai ușor...

Pe drum tot mai adânc, tot mai înalt,
M'a dus iubirea celuiilalt.”

Ugărea cu Iisus e atât de perfectă, încât poetei i se pare că ființa ei s'a destrămat, că e un singur tot cu El, dar faptul că „simte” că „s'a destrămat”, adică se simte și după ce „s'a destrămat”, precum simte și după unirea „într'un singur tot” că acest tot e format de „amândoi”, ne arată că suntem departe de sentimentul unei contopiri panteiste.

„În noaptea asta Domnul m'a chemat;
Pe culmi, ființa mea s'a destrămat.

Simțeam că nu mai vreau, că nu mai pot,
Și amândoi eram an singur tot.”

Venirea și plecarea lui Iisus, simțirea prezenței Lui fără a fi văzut, sau auzit, pe o cale cu totul tainică, printr'o cunoaștere care nu se folosește de nici unul din mijloacele obișnuite, este sugerată cu o remarcabilă măiestrie în poezia „Tu”. E aceeaș temă din „Duh”, dar pe un plan mai

înfățișat valoarea credinței creștine în comuniunea, mondială subliniind aportul ortodoxiei în viața neamului.

„Crescut în tinda a două biserică, păstrez în suflet întreagă piozitatea față de sfințenia credinții și însumi sunt convins că religia creștină este un prim factor de împăcare între antitezele vieții”.

„În lumea modernă, în lumea socialistă, religia îndeplinește rodul de mediator, de factor moral, iar în ceea ce privește comunitatea noastră românească, ortodoxia este chezașia viitorului nostru în cadrul spiritualității universale”.

Viu urmărit de un public care umplea sala până la refuz, Dl Prof. univ. Ioachim Crăciun a adus prin verva și prin erudiția Dsale, noi puncte de sprijin credinții strămoșești, încadrând cea mai veche instituție a neamului în planurile vieții socialiste de mâine.

„Constantin cel Mare”

În acelaș cadru, Duminecă 16 Martie, a vorbit Dl Prof. univ. Romulus Cândea despre „Constantin cel Mare”.

„Constantin cel Mare fost-a el mare, și fost-a el sfânt?” Întrebarea pusă cu spiritul critic și decența unui profund cunoscător al istoriei, primește un răspuns magistral. *Erudiția spi-

ritului deosebit de viu, informația neobișnuită, dicția și verva unui aripat, au fascinat auditoriul.

Profesorul R. Cândea de mult depășește prin faima culturii și prin ținuta sa academică granițele țării. La ceasul de față poate fi considerat una din cele mai reprezentative figuri ale culturii ardelenice.

Cinstea de a vorbi în cadrul Bisericii este deosebită.

„Constantin cel Mare trebuie cercetat după isvoarele istoriei și încadrat în epoca lui. El a fost om cu păcate, cu slăbiciuni, ca mulți dintre noi, dar faptele lui mari întrec, anulând micile lui slăbiciuni. Oamenii mari, când nu sunt sfinți, toți au păcate. Dar ei trebuiesc judecați după ceea ce reprezintă sublimul lor și nu după faptele comune”.

„Sub această perspectivă Constantin care n'a fost un teolog, a ajutat și a dirijat Sinoade, fără a fi creștin prin botez înainte de moarte, a dat cunoscutul edict de toleranță, ca în cele din urmă să se încreștineze și să moară creștin”.

Frumusețea imaginilor, cușivitatea prodigioasă a ideilor care isvorau tumultuos din spiritul oratorului, au constituit o neobișnuită serbătoare a minții în duhul dreptei credințe.

GH.

Conferință Misionară

În ziua de Duminecă 7 Martie a. c., dimineață în Biserica Catedrală din Turda la Liturghia pentru elevi Păr. Prot. stavr. Al. Svetlov misionar a ținut predica la tema „Dato-

ria creștinului a se ruga pentru aproapele”.

La ora 12 la Liturghia slujită de patru preoți în frunte cu Protopop A. Gliga. Păr. misionar a ținut pre-

dica la tema „Ertarea greșalelor semenilor noștri și ertare greșalelor prin mărturisire”. A fost catedrala plină de popor, fiind între asistenți și câțiva profesori universitari pensionari. Un cor admirabil a dat răspunsurile.

La ora 6 seara tot la Catedrală Păr. misionar a ținut o meditație la tema „Mila creștină și combaterea părerilor greșite asupra ei”. Deși a plouat neîntrerupt au fost peste 250 de persoane. La încheiere Păr. Protopop a mulțumit P. S. Episcop

pentru grija ce o are trimițând pe misionar acolo, iar pe conferențiar elogiindu-l pentru munca depusă.

Luni ora 12:30 la Liceul de fete Păr. misionar a ținut o conferință elevilor cursului superior „Despre ortodoxie”. Ortodoxia ca creștinism autentic, ca tradiție, ca religie, subiectivă și ca directivă națională și spirituală de viitor. La încheiere Dna Pavel directoara liceului o profundă creștină și Păr. Prof. Anca au mulțumit misionarului pentru munca depusă.

Asistent.

† Eugenia Prof. Lazăr Chirilă, născ. Danciu

După lungi suferințe și împărțită cu sfințele taine, s'a stins din viață, în ziua de 28 Februarie, a. c., la Baia-de-Arieș—Turda, distinsa femeie care a fost Eugenia L. Chirilă, soția profesorului Dr. Lazăr Chirilă, deputat și consilier eparhial al Sfinței Episcopii de Cluj.

Adormita în Domnul a petrecut în viața sa pământească, 56 ani, lăsând în urma ei, 5 copii: Mircea, Radu, Dorina, Octavian și Ionel, toți de o rară educație creștinească și românească, ca toți fiii Moșilor din a căror tulpină a făcut parte și răposata.

Descendentă dintr'o veche familie de preoți și protopopi ai Munților Apuseni ca: Nicolae Fodoreanu, fost căpitan în armata Iancului, care s'a bătut cu Ungurii în 1849, la Abrud și protopopul Ioan Danciu, aprigul apărător al năcazurilor poporului din Valea Arieșului ca reprezentant în toate corporațiunile civile și bisericesti ale timpului său, între anii 1873—1901.

Familia Dlui Profesor Dr. Chirilă este prea cunoscută Clujului Românesc, până la verdictul dela Viena, ca o familie ospitalieră pentru societatea românească, cât și pentru toți Moșii, năcăjiți, care pe vremuri căutau pela Cluj și acum în urmă, pela București, alinaarea unor nevoi pe la autorități, etc. N'a fost acțiune socială și națională, în care răposata să nu ia partea sa alături de

iubitul ei soț, Profesorul L. Chirilă. În 1940 a luat drumul refugiului peste Feleac, stabilindu-se cu întreaga familie la București, iar în ultimele luni ale vieții sale s'a retras la vatra ei familiară din Baia de Arieș, așteptând aici ameliorarea sănătății sale sdruncinate de o boală ce n'a mai putut fi remediabilă.

Înmormântarea s'a săvârșit în ziua ne 4 Martie a. c. în Baia de Arieș, într'o atmosferă de tristețe generală, lăsând în urma ei regrete unanime, iar în familie un soț, cinci copii și un ginere neconsolați.

Colectă pentru copiii din Moldova

Dna Florica Șulean, din Soporul de Câmpie, soția C. Părinte Șulean misionar al Episcopiei Clujului, a strâns suma de lei 1,132.000, pe care a donat-o Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, Filiala Cluj pentru copiii moldovenilor aflați în orfelinetele și căminele din localitate. La buna ei chivernisire a fost ajutat de Iosif Ciotlăuș și Vasile Bara, doi vrednici parohieni din Soporul de Câmpie.

Pentru faptele lor întreagă lauda și dorința noastră de a bine spori în toate, precum le-a fost harnică și spornică fapta de milostenie.

interior. E o remarcabilă și subtilă zugrăvire a actului existențial de cunoaștere mistică, a acelei cunoașteri mai presus de cunoaștere, cum îi spune Sf. Grigore Palama, care e mai degrabă necunoaștere, dar nu în sens de gol, ci de depășire a cunoașterii:

„Pe ce Te-am cunoscut? Nu te-am văzut,
Și nu Te-am auzit; dar am știut
Că Tu erai Acela... N'am simțit
Nici falfăirea hainei; neclintit
Era în casă totul și 'necat
În beznă, când deodată s'a mișcat
Ceva, dar n'am știut: în mine fu
Mișcarea sau în juru-mi. Știu că Tu
Ai fost Acela. Nu, n'ai strălucit
În slavă, mare, nici nu Te-ai ivit
Să-mi dai să-Ți pipăi urmele de cui
Dar Te-am simțit și n'aș putea să spui
Cum ai venit, și iarăși, cum Te-ai dus.

Pe ce cunoști că-i zi, chiar de nu vezi?
Și ști că-i noapte, chiar dacă veghezi?
Putea-voi să găsesc vre-un semn de-al Tău,
Când gândul, amețit, se pierde în hâu,
Și 'n minte-abia de pot să-i mai cuprind!

Cred, că una dintre cele mai perfecte exprimări ale sentimentului de vârtej, care ne cuprinde mintea în fața infinitului sau a indefinitului divin, a prezenței Lui de Subiect suveran ce nu poate fi captat în conceptele noastre, cari nu pot cuprinde decât ceea ce poate fi limitat și luat în stăpânire cu înțelegerea.

Dar departe de-a înspăimânta ca o catedrală gotică, infinitatea aceasta e un Tu care învăluie cald la sânul ei sufletul poetei. Necuprinzibilitatea ei nu se datorește numai infinității, ci și dragostei care izvorește din ea și care deasemenea e mai presus de orice concept. „Nesțiința” nu paralizază sufletul, căci nu e nesțiință în sensul pri-

vativ, ci-l umple de căldură, fiind izvorită din experiența iubirii lui Dumnezeu, care nu poate fi exprimată în concepte. Toate lucrurile lumii, văzute în lumina zilei, cari alcătuiesc cuprinsul celei mai clare cunoașteri, par un întunec și un pustiu în raport cu „nesțiința” aceasta, care dă un cuprins infinit mai luminos, mai cert și mai consistent cunoașterii. Cunoașterea obișnuită pălește față de „nesțiința” mai presus de cunoaștere a acelei certitudinii, sau de „noaptea” mai presus de lumină a acelei experiențe:

Nu mai știu...
Dar mi se pare lumea un pustiu,
Și ziua, întunec nesfârșit,
De când în noapte, Doamne, Te-am simțit,
Atât de aproape. Dragoste era?
Stăteam pierdută în Tine undeva,
Învăluită cald în Dumnezeu...
Și Tu erai în mine, Doamne-al meu!

Într'un mod și mai clar și mai clasic este descrisă această culminantă a ieșirii din toate, pentru a intra mai întâi într'un întunec total și apoi a pătrunde în lumină, de mână mereu cu Cel nevăzut, în poezia „Răpire”. Făclia rațiunii, cu care pornește poeta pe drumul căutării lui Dumnezeu, când s'a apropiat de El. Dragostea de El, simțirea prezenței Lui coplesitoare, acopere tot restul lumii în întunec:

„Mergeam prin întunec, undeva,
Făclie-avem, gătită dinadins;
Dar iată că din umbră mi-o a stins
Și m'a luat de mână Cineva.

Simțeam dogoarea flăcării în jur
Și mă uimeam că nu-i vedeam lucirea.
Mergând, știam că las în urmă firea
Și-am început să văd ca printr'un ciur.

Mergeam prin flăcări negre, mână'n mână,
Topiți în veșnicie amândoi”.

Deodată bezna se șterge, totul se umple de lumină. E o mare de lumină. Iar lumina e iubire, conform celei mai autentice concepții ortodoxe. E un alb infinit, neîntrerupt nici măcar o rază, care ar părea și ea ceva inferior, o spargere a nemărginirii. E albul spiritual al fericirii supreme, fără nuanțe de mai mult și mai puțin.

„Cu ochii beți de albul mult, cătam
Să văd vre-un chip: vre-o umbră sau o rază.
Ci ochi-mi n'au avut nimic să vază
Decât lumina albă, Innotam

În valuri de lumină, undeva
Și n'am știut, că asta e iubire:
Să treci din beznă în nemărginire,
Cu mâna strânsă'n mâinile Cuiva”.

S'ar putea desfășura în pagini multe lumea de înțelesuri și de simțiri concentrată în versurile atât de grele de rod ale D-rei Zorica Lațcu. Dacă valoarea unei poziții stă în puterea ei de-a cuprinde infinitul, în puterea de-a sugera prin câteva cuvinte necuprinsul, ca cititorul să se simte înfiorat de întâlnirea cu el, poezia D-rei Zorica Lațcu întrunește din plin această însușire, fiind o poezie adevărată, de rară calitate, care reușește, prin vraja cuvintelor ei, să ne treacă dintr'odată din lumea ștearsă de fiecare clipă, în lumea mereu nouă a esențelor tari și nobile ale spiritului, în lumea duhului autentic, ale cărei legi sunt propoveduite de învățătura creștin ortodoxă.

Poezia D-rei Zorica Lațcu e o expresie a misticei ortodoxe, retrăite la o înaltă tensiune de un spirit de vibrantă sensibilitate și rară pătrundere. Am putea spune că poezia D-rei Zorica Lațcu este cea dintâi poezie substanțial mistică și hristologică în lirica noastră.

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

Generalisimul I. V. Stalin a fost proclamat cetățean de onoare al României. M. S. Regele a decorat pe d. A. L. Vișinski. Președinția consiliului de miniștri comunică, Vineri 21 Martie a. c. consiliul de miniștri s'a întrunit sub președinția dlui Dr. Petru Groza. Dl. președinte al consiliului de miniștri propune cu prilejul celei de a doua aniversare a realipirii Ardealului de Nord ca Excelența sa Generalisimul Stalin Iosif Visarionovici, președintele consiliului de miniștri al URSS să fie proclamat cetățean de onoare al României drept manifestare a recunoștinței întregului popor român pentru ajutorul dat în lupta de eliberare.

Consiliul în unanimitate aprobă această propunere și însărcinează pe Dl. Dr. Petru Groza să aducă la cunoștința gloriosului conducător al popoarelor sovietice această proclamare. D. prim-ministru anunță apoi consiliului: Municipalityatea orașului Cluj dând curs hotărârii consiliului politic întregit cu reprezentanții aleși ai orașului a conferit titlul de cetățean de onoare al orașului Excelenței sale Viceslav Molotov, ministrul afacerilor străine al guvernului URSS.

În urma propunerii guvernului, M. S. Regele a binevoit să acorde ordinul Carol I în gradul de „Mare Cruce” Excelenței sale Dlui Andrei Ianuarovici Visinski, prim-locțiitor al Ministerului afacerilor străine al U.R. S.S. pentru serviciile excepționale aduse României în confirmarea drepturilor ei asupra întregii Transilvanii, precum și în apărarea cauzei românești.

Un nou transport de materii prime a sosit în portul Constanța. Vaporul Kalinin a sosit în portul nostru aducând 80 tone materiale tehnice, țevărie, carbid și oțel. Toate aceste mărfuri au fost aduse în cadrul acordului economic încheiat la Moscova.

D. Tiberiu Moșoiu, guvernatorul Băncii Naționale, a făcut următoarele precizări, desmițând toate svonurile care au circulat în ultima vreme: „Banca Națională nu știe nimic despre vre-o măsură de ordin excepțional în legătură cu moneda națională. Indiferent de ce au făcut alte state vecine, la noi nu sunt

proectate asemenea măsuri.

Svonurile în această privință, ca stampilarea monetelor, și altele, sunt complet false și ele provin, probabil, diu aceeaș sursă care a răspândit și în trecut asifel de știri, cu intenția vădită de a produce panică.”

D. Tiberiu Moșoiu a mai declarat, că nu se vor emite bancnote de valoare mai mare ca cele aflate azi în circulație.

EXTERNE

Conferința dela Moscova. În ședința consiliului miniștrilor de externe d. Molotov a schițat planurile sovietice pentru organizarea politică viitoare a Germaniei. Uniunea Sovietelor recomandă reconstrucția unei Germanii democratice unificate având un parlament cu două camere. D. Molotov a înfățișat apoi un plan pentru diferitele faze ale instaurării regimului democratic și a expus obiecțiile sale față de o Germanie federalizată. Această soluție ar prezenta avantajii temporare dar ar prezenta un pericol constant nefiind un guvern care ar îndeplini obligațiile impuse Germaniei.

D. Bidault luând cuvântul a precizat că Franța, consideră ideea înființării a orice guvern german la Berlin, chiar de natură provizorie, ca prematură. Germania trebuie să treacă printr'o perioadă de încercare înainte de a fi guvernată de germani. Franța recomandă o administrație descentralizată, cu un parlament cu o singură cameră.

BISERICEȘTI

Conferința religioasă. Duminică 23 Martie, în sala „V. Pârvan” a vorbit D. Prof. Univ. *Eugeniu Speranția* despre „Comuniunea Spirituală a omenirii”. Oratorul, titularul catedrei de Filosofia Dreptului dela Facultatea de Drept, a expus în alese cuvinte ideea versetului „La început a fost cuvântul, și cuvântul era de Dumnezeu” din Evanghelia Sf. Ioan.

Cu bogăția de imagini ce-i caracterizează toate operele, s'a adâncit apoi asupra considerațiilor de ordin filozofic a teoriei limbajului, care „înnoadă peste trupuri spiritul”. — „Spiritul caută spiritul” acesta este motivul pentru care noi formăm o comuniune universală, iar spiritul creștin caută pe Dumnezeu, forma cea mai supremă a spiritului.

PARTEA OFICIALA

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de protopop al tractului ortodox român al Reghinului, devenit vacant prin moartea prematură a regretatului Ioan Maloș, se publică concurs cu termen de 15 zile, compute de la prima apariție în „Renașterea” organului oficios al Eparhiei ortodoxe române din Cluj.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Locuință în natură situată în orașul Reghin, având curte și grădină de zarzavat.
2. Salar dela Stat conform statutului funcționarilor publici ai statului.
3. Diurna protopopească stabilită de Ven. Cons. Eparhial.
4. Sesiunea parohială primită prin R. A. în suprafață de 22 jughere, din care 20 jughere arător situate în hotarul comunei Apalina și 2 ju-

ghere cositor situate în hotarul orașului Reghin.

5. Venitele ștolare din parohia centrală Reghin.

6. Taxele legale dela vizitațiile canonice.

Doritorii îndreptățiți de a ocupa acest post sunt invitați să-și înainteze în termenul deschis petițiunile instruite cu toate documentele necesare recerute de Legile și Regulamentele în vigoare, pe adresa Veneratului Consiliu Eparhial ortodox român din Cluj, Piața Malinovski Nr. 18 și a se prezenta în acest termen la biserica din parohia centrală Reghin spre a celebra, cuvânta și a face cunoștință cu enoriașii din această parohie.

Din ședința consiliului protopopesc ortodox român al tractului Reghin, ținută la 12 Septembrie 1946.

Pr. Ioan Sălăgean
adm. presb. președinte

Nr. 386/1947. Aprobă.

Cluj, din ședința Consil. Plenar dela 26 Martie 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

Secretar

Nr. 511/1947.

Circulară

Se aduce la cunoștință cucernicii noastre preoțimi, care au parohiile contaminate de sectari, că preoții misionari, la cerere, se pot prezenta în parohie spre a-i ajuta în opera de convertire a credincioșilor contaminați.

Odată cu aceasta însă le punem în vedere că vor fi obligați să suporte cheltuelile de deplasare ale misionarilor din fondul parohiilor și se vor îngriji de buna lor întreținere. Cluj, la 15 Martie 1947.

NICOLAE

Episcop

Const. Hașcău

secretar

Nr. 156/1947,

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Ampoița, protopopiatul Alba-Iulia, se publică concurs cu termen de 15 zile, dela prima apariție în „Renașterea”,

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Eventualul salar dela Stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele ștolare uzitate în parohie.

Reflectanții la acest post își vor înainta Oficiului nostru protopopesc, în termenul deschis, actele legale și cu prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie spre a se face cunoscuți enoriașilor.

Alba-Iulia, la 4 Martie 1947. Oficiul protopopesc al tractului Alba Iulia în înțelegere cu consiliul parohial din Ampoița.

Alexandru Baba, protopop

Nr. 1707/947. Aprobă.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 19 Martie 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar

Nr. 615/1946.

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III Găureni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform pregătirii.
2. Folosirea cimitirului în mărime de 250 stj.
3. Competința de lemne din pădurea compozesoratului.
4. Stola obicinuită în parohie și care este benevolă.

Parohia nu are casă parohială. Preotul se va îngriji singur de locuință. Nu are nici biserică, ci acum se fac pregătiri pentru a se zidi o biserică potrivită. Până atunci parohia se servește de biserica din Metes, la distanță de 500 metri.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile de concurs, instruite cu actele legale, Oficiului nostru protopopesc în termenul deschis, iar cu

prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Parohia este situată pe linia ferată Alba-Iulia—Zlatna și are gară în loc. Alba-Iulia, la 12 Martie 1947.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial din Găureni.

Alexandru Baba, protopop

Nr. 1941/947. Aprobă.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 19 Martie 1947.

NICOLAE

Episcop

Const. Hașcău

secretar

Nr. 16/1947. prot.

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului pe paroh în parohia de cl. II Grindeni din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială, supraedificii economice și 2 grădini de zarzavaturi.
3. Sesiune parohială 30 jug. pământ de cultură.
4. Stola îndatinală.

Candidații vor înainta cererea cu documentele convenite în termenul fixat oficiului nostru protopopesc și cu prealabila noastră încuviințare se vor putea prezenta în parohie spre a se face cunoscuți credincioșilor.

Luduș, la 6 Martie 1947. În înțelegere cu consiliul parohial din Grindeni,

R. Popa, protopop

Nr. 1717/947. Aprobă,

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 19 Martie 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar eparhial

Nr. 109/1946.

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc, din parohia Iernut, jud. Târnava-Mică, Protopopiatul Luduș, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post vor fi următoarele:

1. Salar dela Stat.
2. Sesiune cantorală 2 jug. pământ arabil bun.
3. Venitele ștolare obișnuite în parohie.

4. Locuința îl privește pe cantor. Pot să candideze numai absolvenți ai școlii de cântăreți, cari își vor înainta cererile și actele personale și de calificare, oficiului nostru parohial din Iernut și candidații se vor prezenta în parohie în vre-o Duminică sau sârbătoare, pentru a cânta la strană și a face cunoștință cu poporul.

Iernut, în ședința Consiliului parohial din 8 Decembrie 1946.

Președinte:

D. Biji, preot

Secretar:

P. Vilon

Oficiul Protopopesc ort. rom. Luduș, R. Popa, protopop.

Nr. 1714/947. Aprobă.

Cluj, din ședința Consil. eparhial dela 19 Martie 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj